

Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ИШКИ

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нің Дээди Соединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 59 (12449) 1984 чылдың март 7, среда 1925 чылда үндөзүлгөттүгүн Өртгө 3 көп.

СЭКП ТЫВА ОБКОМУНУН БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРКОМУНУН ПЛЕНУМУНУН ДУГАЙЫНДА ИНФОРМАСТЫГ ДЫҢНАДЫГ

Дүүн Кызылга, Политиктиг чырыдышкын бажыныга СЭКП Тыва обкомунун болгаш Кызыл хооркомунун каттышкан пленуму болуп өрткөн.

Пленуму СЭКП ТК-ның кежигүнүгө кандидат, СЭКП обкомунун бирги секретары Г. Ч. Ширшин ажыткан.

«СЭКП ТК-ның февраль (1984 ч.) Пленумунун түннелдеринин болгаш анаа СЭКП ТК-ның Чингине секретары эш К. У. Черненкоң чугаазына дүштүр партия организацияларының сорулгаларының дугайында» айтыргыч пленум чугаалашкан.

Пленумга илеткелди СЭКП обкомунун бирги секретары Г. Ч. Ширшин кылган.

Пленумга илеткел талазы-биле санал бергеннер болза: СЭКП Кызыл хооркомунун бирги секретары Б. П. Свинцов, СЭКП Барын-Хемчик райкомунун бирги секретары Б. С. Нурзат, Улут-Хемде «УТКА 25 чылы» совхозтун хойжузу В. С. Кун-

гаа, СЭКП Тес-Хем райкомунун бирги секретары С. С. Куулар, Тыва АССР-нің садыг министры К. Х. Шавыраа, Чөөн-Хемчикте «Чыраа-Бажы» совхозтун саанчызы М. М. Донгак, «Тыва кобальт» комбинаттын директору Ю. И. Колетников, Тываның сүт комбинатынын бригадирин Г. Д. Фадисенко, «Тыва көдээ тудуг» трестин эргелекчи Г. М. Шубник, Тываның автосетелге заводунун слесары В. Р. Хунай-оол, Тываның геология-инженер экспедициясының улуг геологу, партия организация-зының секретары В. И. Шибанов, СЭКП Тожу райкомунун бирги секретары С. Ы. Монгуш.

Пленум чугаалашкан айтыргы талазы-биле доктаалды хүлээп алган. СЭКП ТК-ның февраль (1984 ч.) Пленумунга СЭКП ТК-ның Чингине секретары эш К. У. Черненкоң чугаазына дүштүр республиканың партия организацияларының сорулгаларының ында тодаргай айткан.

АЖЫЛ-ИШЧИ БОЛГАШ БЕДИК ХАРЫСАЛГАЛЫГ АЖЫЛДААР

СЭКП обкомунун бирги секретары Г. Ч. ШИРШИННИҢ илеткели

1984 чылдың февраль 13-те бистин партияның Төп Комитетинин элечек чок Пленуму болган.

СЭКП ТК-ның Пленуму Совет Эвилелиниң Коммунист партиясының болгаш бүгү совет улустун аар чидигинге таварышкан дем-дегизин. СЭКП ТК-ның Чингине секретары, ССРЭ-ның Дээди Соединиң Президиумунун Даргазы — Коммунист партияның болгаш Совет күрүнениң шыгараңгай ажылдакчызы, чалбыштыг патриот, Ленинни, тай-бың болгаш коммунизм дээш могаң чок демиселчи — Юрий Владимирович Андропов ме-чон.

Ю. В. Андропов партия-ның даалгазы-биле партия-ның болгаш күрүнениң эң чутула албан-хүлээл-гелеринин ажылдап тургаш, бодунуң бүгү күжүн, бил-гини болгаш амдыралчың улуг дүржүлгөзүн Коммунист партияның херанге бараан болурунга, бистин чуртун экономикактиг бол-гаш камгалаңыр күчүзүн быжыгалаарга бараан бол-дуруп турган. Оң удуртул-ганы-биле СЭКП ТК-ның ноябрь (1982 ч.), июль болгаш декабрь (1983 ч.) Пленумары өрткөн. Олар-га партияның ажал-чо-руудалгазының өөк, кол ай-тыргыларын чугаалашкан, чутула шийиртериниң хү-лөп алган. Партия ол шийиртериниң амдыралга боттадырышсаң, сөөлүг чылдарда чуртун экономи-ктиг болгаш социал депши-гезинин бүгү уганышкын-наарыга бүзүредиги бурун-гаарлаашкынын чедип алган, социалист нигителдиг удуртурунун чач-чаа дүр-жүлгөзү-биле байлашкан.

Ю. В. Андропов партия-ның болгаш күрүнениң ле-нинчи даштыгы политика-зын боттадырышкан, совет кижилериниң тургузушу күш-ажылдына тайбың байдал-дарын тургузары, соци-ализмниң делегей аразына-га туржун быжыгалаары дээш, делегейниң комму-нист болгаш ажал-чын шимчээшкенин сы-ры каттыштырары болгаш улустарың боттарының хосталгазы болгаш хама-райлаш чоруу дээш демисе-лин деткинерин хой күш-тү болгаш энергияны үндү-рүп келген деп, Г. Ч. Шир-шин демдегизин.

Ю. В. Андроповтун тай-бың болгаш тургузушкун херээ дээш кылган бүгү-лө чүгүлдери, шыгараңгай по-литиктиг ажылдакчы болуп оң чайынаначк шынар-ын ону партияга болгаш чоңга канчаар-даа аажок улуг хүндүткелдиг болгаш ат-алдарың болурунга че-дирген. Коммунист, бүгү совет кижилер Юрий Вла-димирович Андропов-биле чарышкының кайыдаал-дыг хүлперинде партияның Төп Комитетин долгандыр

улам-на сырый каттыжып, бүгү делегейниң мурнунга боттарының бузулбас чагыс азын көргүскөинер.

Бистин партия, совет улус, оларның-биле кады бистин республиканың коммунисти-рин болгаш бүгү ажалчы чонпары, СЭКП ТК-ның Чингине секретарына эш Константин Устинович Чер-ненкоң чагыс үп-биле сонгаанын бүтүрү-биле чүгү-дүгүзүп улук хүлээ ал-ганар. Коммунист, бүгү совет кижилер Константин Устиновичниң Коммунист партияның болгаш Совет күрүнениң шыгараңгай ажылдакчызы кылдыр, Ле-онид Ильич Брежнев болгаш Юрий Владимирович Андро-пов ышкан, Ленинни хеир-ниң шыгараңгай удуртк-чуларының шыңчы соратни-ги кылдыр үлөсүл көрүп турарлар. Эш К. У. Черне-нога СЭКП-ның иштиги бол-ган даштыгы политиказы-ның кол кол уганышкын-нарын төлөвлөп тургузары-ның, партияны болгаш күр-үнү тургузушкунуң чүгү-лүг улуг-улуг айтырла-рын ажалдап кылырының, партия ажалчынын стилин болгаш методтарын, оң по-литиктиг, идеолотуг болгаш организацык ажалын, мас-салар-биле харылааңын бы-жыгалаарын сайыраңгайы-дарының улуг ролу онаа-жыг турар.

Партия Төп Комитетинин канчаар-даа аажок сырый каттыжышкыны болгаш чалгыс элтиг байдалга өр-ткөн. Февраль Пленуму (1984 ч.) партияның кол уг-ланышкынын, иштиги бол-гаш даштыгы политиказы-нын чалгыш чок улам-чылдынын, оң бистин улук-тү Ленинни орук-биле баш-таарына шийиртеринин бүгү күш-биле көргүскөн деп, илеткелчи чугаалаш.

Совет кижилер ССРЭ-нің Дээди Соединең соңгулда-лар хүнүдө боттарының партия-биле бузулбас чагыс азын база катал чайышпа-дыр көргүскөинер. Бистин республикага соңгулда-лар база-ла организацык бол-гаш политиктиг бедик де-нелге өрткөн.

Партия ТК-ның февраль (1984 ч.) Пленумунга эш К. У. Черненкоң чуга-азында тодараттыг сор-улгаларга дүштүр ботта-рышкыны кылдыр ажалда-рышкыны анализеп көргөш, улус ажал-агынын хөгжүл-гөсүндө, күрүнө планнарын болгаш социалист хуула-гелерин күсүдеринде чет-селестери ууткаар талазы-биле хемчегтерин айтыры чутула бооп турар.

Улус ажал-агынын адырларының болгаш кол-лективтеринин хой кезинин чылды багаш эсгелээни демдеглээр херек. Улутпур-дукциянын бүдүрүп үн-дүрүшкүн ийи ай планы 1987 ону сайгарары — 103,6 хуу күсүстүгүн. Күш-ажылдыг бүдүрүшкүнү планнаттыгында деңиз-ге 3,4 хуу бедон. Планды ажык 37 муң тонна хомур-

руне удуртулганың деңи-лин чалгылыш чок бедиде-ринин, эки талаары ийел-кейлиг хөгжүлгөсүндө, олар-ны быжык тургустуг байдал-дыг болдуларының дугайы-нда айтышкынын күсүде-ринин чугулазын онаалап демдеглээр.

СЭКП ТК-ның декабрь (1983 ч.) Пленумунун ший-ирлерин күсүдир талазы-биле партияның область ор-ганизацыясының сорулгаларын партияның XIX область конференциясына тодаргай чугаалашкы көргөни бил-дир болгай силер. Бистер анаа он бирги беш чылдың үш чылдарында боттарының ажалчылык түннелдерин үндүрүп бис. Экономиканы болгаш култураны хөгжү-дөргө, ажалчы чонпар-ның материалдыг чагай чо-руун нодуренинге аажок өсөс чүгүлдери кылдыр өрткөн. Бүгү-россияның со-циалист чарыкына бедик түннелдерин чедип алган. 1983 чылдың экономиктиг болгаш социал хөгжүлгөсү-нүн күрүнө планын чедип-кыныг күсүстени дээш РСФСР-ның Министрлер Чөвүлели болгаш ВЦИСП бистин республиканың ший-чир Кызыл туң-биле ша-наан болгай. Бүгү-евилдиниң социалист чарыкына тин-диги кылдыр санааткан.

СЭКП ТК-ның, ССРЭ-нің СЭКП ТК-ның, БСРЭ-нің ВЦИСП-тин болгаш ВЛКСМ ТК-ның шийчир Кызыл туң-биле шаңаткан «Тин-диге» совхозтун коллектив-нин чедип алган чедип-кыныг бистер сепкил ха-нышкыны-биле демдегелер турар бис. Ол ышкан Кызыл район, «Тес-Хем» болгаш «Алдан-Маадыр» совхозтар-база-ла Бүгү-россияның со-циалист чарыкына тин-диги кылдыр санааткан.

РСФСР-ның Министр-лер Чөвүлелиниң болгаш ВЦИСП-тин шийчир Кы-зыл туңтары-биле шаңат-канар деп, Г. Ч. Ширшин демдеглээр. Бөгүн СЭКП обкомунун пленумунга пар-тия ТК-ның февраль (1984 ч.) Пленумунга СЭКП ТК-ның Чингине секретары эш К. У. Черненкоң чуга-азында тодараттыг сор-улгаларга дүштүр ботта-рышкыны кылдыр ажалда-рышкыны анализеп көргөш, улус ажал-агынын хөгжүл-гөсүндө, күрүнө планнарын болгаш социалист хуула-гелерин күсүдеринде чет-селестери ууткаар талазы-биле хемчегтерин айтыры чутула бооп турар.

Улус ажал-агынын адырларының болгаш кол-лективтеринин хой кезинин чылды багаш эсгелээни демдеглээр херек. Улутпур-дукциянын бүдүрүп үн-дүрүшкүн ийи ай планы 1987 ону сайгарары — 103,6 хуу күсүстүгүн. Күш-ажылдыг бүдүрүшкүнү планнаттыгында деңиз-ге 3,4 хуу бедон. Планды ажык 37 муң тонна хомур-

дашты каскан. 1656 тонна даг-дүгүн, 90 тонна элти, 11 тонна мал сарнаан бү-дүргөн. Тудукчулар өрткөн чылдың чогуур үезинге де-нелгөс, оон 3,5 муң дөрбөл-чин метр эйи чуртталга шөл-лүн ажылгалга кирип, тут-канар. Совхозтар 3717 бы-зааларын, 273,5 муң хура-гааны менди камгалап ал-ган. Өрткөн чылдың чогуур үезинге деңизгө, эйт са-дары 12,9 хуу, чуурга — 11,5 хуу көвүдүн. Садыг-ның амдырал хандырыла-зын ажалдакчылары ийи айын планын онаала-рын күсүсткөн.

Хомур-дашчылар, даг-дү-гү тыыкчылары, «Тыва ко-дээ тудуг», «Тыва септелге тудуг» трестеринин чамдык адырлары, «Тинелге», «Алдан-Маадыр», «Бар-дык», «Чача орук», «Саян» совхозтарын, Кызылдың аш-чеч садынын, Танды райононун, «Тувабуурун» каттыжышкынын, Тожу райононун ажалдакчы хан-дырыла комбинатынын кол-лективтерин, дыка хой пек-тер, участоктар, ээлчегер болгаш бригадалар дөртен шалыңчы неделязын баш-тайгы сес неделязын дүр-гузүндө эки бедик, түннел-дерин чедип алганар.

Оң-биле чергелештир он-за чылды демдегеле чүгүр чүве чүл дээр, чамдык министрстволар, улус ажал-агы адырларының дыка хой коллективтер бо чылды багаш эгелээни, план-нарын болгаш хүлээлгелер-ин күсүсткөн.

Продукция бүдүрүшкүн ийи ай планы — 14, ону сай-гарарының планын — 11 үлөт-пур бүдүрүшкүн күсүст-көн. Оларга «Тыва кодээ тудуг» трестин демир-бетон кылдыр завод, Элегес-Асында тууруу завод, То-жуңун ийи ажал-агы болгаш өскөлдөр-даа хамаар-жыр. Күш-ажылдыг бүдү-рүшкүнүн өстүрүшкүн планнарын 19 бүдүрүлгө күсүсткөн, ол болза бүдү-рүлгелеринин нияти санының 32 хуузу бооп турар. 10 бүдүрүлгө күш-ажылдыг бүдү-рүшкүнүн планда көрдү-гөшкөн ажалы 1 хуу өс-түрүн чедип албаан. Күш-ажылдыг бүдүрүшкүнүн пландан ажык өстүрүр тала-зы-биле партияның онаала-зын нияттиг-биле бүдүрүл-гелеринин 49,2 хуузу күсүсткөн. Аш-чеч улутпур-нун министрстволунун (аш Сат) бүдүрүшкүнү күш-ажылдыг бүдүрүшкүнүн талазы-биле планнарын күсүсткелдиге улуг четпес-терин болдурган. Ында 7 бүдүрүлгенин дөрүт үк көр-гүзүт талазы-биле планы күсүсткөн болгаш 5 бүдү-рүлгө ону өрткөн чылда турган дашылдыг куду-латкан. Нияттиг-биле ул-у министрстволга хамаары-тыр күш-ажылдыг бүдү-рүшкүнү 7,8 хуу кү-

дулаан. Ук көргүзүг талазы-биле ийи айын план-ны Чурт улутпурнун ми-нистерстволунун (аш Пеш-ков) бүдүрүлгелеринин чар-тык неэни база күсүсткөн. Ыш ажал-агы министр-стволунун 9 бүдүрүлгелери-нин үжү күш-ажылдыг бүдү-рүшкүнүнүн талазы-биле планнарын күсүсткөн. Улутпур бүдүрүлгө пла-ныны Бий-Хем, Танды, Тес-Хем районнар база күсүст-көн. Оларның болгаш Чөөн-Хемчик районун бүдүрүл-гелери күш-ажылдыг бүдү-рүшкүнүнүн талазы-биле планнарын күсүсткөн.

Ийи айын программазын күсүдир талазы-биле рес-публиканың тудукчулары улуг четпестерин. Олар ка-питал салышкынынын чүгүл 66 хуу шийгээлди ал-ган, тудуг-монтаж ажалда-рынын планының күсүсткел-ди 80,2 хуу болган. Керээ-лиг ажалдаар организацы-ларның 40 хире хуузу план-ныг онаалдарын күсүст-көн, а оларның 30 хуузу ажалдарың хемчээли өрткөн чылдың ийи айларының деннелден кудулаткан. «Шагонартайстрой» трес-тин, ССРЭ-нің Энергетика министрстволунун көкүрү-чүрү № 2 болгаш 3 меха-низаттыг колхозтарын-да планнар биези хевээр кү-сүсттөмөй турар. Ыланга «Тыва тудуг» трестин ажал-у улуг дүвүрээниин бол-дуруп турар, ук трест үс-түндө айткан үеде тудуг-монтаж ажалдарын 1 мил-лион рубльге чедир күсүст-көн болгаш өрткөн чылдың деннелди-биле алырга, кыл-ган ажалдарың хемчээли 16 хуу өвөөжөн. Ындыг турбурге СЭКП хоорому доктааттыг планнарын күсүсткелдиги турары дээш трестин болгаш оң адырла-рының удурткучтарындан чогуур негелден кылбайн турар деп, оратор айткан.

1983 чылда дузаар ужураг турган объекти-лерин дыка хой ажалгалга кирбөө болгаш бо чылге шийгээни. Бо чылдың баш-тайгы айларында түшпөң чорукту ам-даа ажал өртпө шыдаваан бис. Ылангы ажалгалга кирер чамдык объектилерде ажалдарың дына сулараны онза дүвү-ренин бооп турар. Оларның санына Кызыл хоорайда хлеб заводу, Чадаана хоорайда Сельхозтехкумунун бүдүрүлгө баазы, Кызыл-Мажалын сууда хоорайның сүт заводу болгаш өскөлдөр-даа хамааржыр. Тудуг ор-ганизацыларында күш-ажыл-дыг бүдүрүшкүнүн өстүр-үшкүнүн план күсүсткелди дү-вүренин байдалда турар. Бо чылдың январь айда 24 организацыя он көргүзүт та-лазы-биле планнарын күсүсткөн.

Чамдык адырларда, бүдү-рүлгө каттыжышкынынын күш-ажылдыг бүдүрүшкүнү 7,8 хуу кү-

ССРЭ-НИҢ ДЭЭДИ СОВЕДИНИҢ ОН БИРГИ ЧЫЫЖЫНГА 1984 ЧЫЛДЫҢ МАРТ 4-ТЕ БОЛГАН СОҢГУЛДАРЫНЫҢ БАШТАЙГЫ ТҮҢНЕЛДЕРИНИҢ ДУГАЙЫНДА ТӨП СОҢГУЛДА КОМИССИЯЗЫНЫҢ ДЫҢНАДЫ

Төп соңгулда комиссиязы округтарның соңгулда комис-сияларындан ССРЭ-нің Дээди Соединиң он бирги чыыжы-га соңгулдарының түннел-деринин дугайында меделерин алган.

Округтарның соңгулда ко-миссияларының диялалды-ларын эзуаар алырга, соңгулда-лар 1499 соңгулда округта-рынга: Эвилел Соединең со-гулдалар талазы-биле 750 ок-ругтарга болгаш Националдар Соединең соңгулдалар тала-зы-биле 749 округтарга бол-ган. Казах ССР-ден Национал-дар Соединең соңгулдалар талазы-биле Джамбулду

№ 138 соңгулда округтунга соңгулдалар депутатна кан-дидаттын мөчөзүн-биле бол-баан. Ол округна соңгулдарың чоокку үеде өрттирер.

Соңгулдаларга 184.005.736 соңгулчулар, азы даң-зыда кириптин соңгулчу-ларының нияти санының 99,99 хуузу киришкен.

Эвилел Соединең депутат-тарың кандидаттары дээш ба-дылашкыны киришкен соң-гулчуларының 99,94 хуузу, На-ционалдар Соединең депутат-тарың кандидаттары дээш 99,95 хуузу бадылаан.

Чурттуң күрүме эрге-чагыр-газын дээди органыга соң-гулдаларың баштайгы түн-нелдери коммунисттерин бол-гаш партия кежигүнү эвестер-нин бузулбас блогунуң бузу-редиг тийгелээни дугайыа херечилер турар. Совет киж-лер депутаттарга кандааттар дээш боттарының чагыс эи-сеткилдиг бадылашкыны-биле Коммунист партияның бол-гаш Совет күрүнениң иштиги болгаш даштыгы политиказын ийи-биле чүгүлдүзүп, бүрү-нү-биле деткил турарын плер-гейткээр.

ССРЭ-НИҢ ДЭЭДИ СОВЕДИНГЕ СОҢГУЛДАЛАР ТАЛАЗЫ-БИЛЕ ТӨП СОҢГУЛДА КОМИССИЯЗЫ

ССРЭ-НИҢ ДЭЭДИ СОВЕДИНГЕ СОҢГУЛДАЛАР ТАЛАЗЫ-БИЛЕ СОҢГУЛДА КОМИССИЯЛАРЫНДА

ССРЭ-нің Дээди Соеди-ниң Эвилел Соединең Тыва-ның № 392 соңгулда ок-ругтундан соңгулдалар тала-зы-биле округ соңгулда комиссиязының хурамы бо чылдың март 5-те А. И. Галайкоңун даргалаашкы-ны-биле өрткөн.

Республиканың бүгү учас-ток соңгулда комиссиялары-ның кириген протоколдары-ның үндөзүнө округ соңгулда комиссиязы округ талазы-биле соңгулдалар-ның түннелдерин үндүргөн. Депутатна депшитирген кандидат бадылашкыны-ның оранык хой нуруузу алган болгаш ССРЭ-нің Дээди Соединиң депута-

дынга соңгултурган. Туннелинде А. И. Галай-ко соңгулдаларың ССРЭ Конституциясына болгаш ССРЭ-нің Дээди Соединең соңгулдалар дугайында Хоойлуга бүрүн дүштүр өрттирерин хандырган ко-миссиянын ажалынын түн-нелдерин үндүргөн.

ССРЭ-нің Дээди Сове-диниң Националдар Сове-дине Тыва АССР-ден соң-гулдалар талазы-биле соң-гулда комиссиязынын түн-нел хурамы бо чылдың март 6-да Ш. П. Кууларын даргалаашкыны-биле өрткөн. Комиссия ССРЭ-нің Дээ-ди Соединиң Националдар

Соединең бүгү он бир ок-ругтардан соңгулдаларың түннелдерин үндүргөн. Кандидаттар бадылаш-кынынын оранык хой нуруузу алган болгаш ССРЭ-нің Дээди Соединиң депу-таттарына соңгултурган.

Республиканың бүгү де-вискээринге ССРЭ-нің Дээ-ди Соединең соңгулдалар организацыг болгаш соң-гулчуларың бедик поли-тиктиг идеякенин байла-лынга өрткөн. Соңгулдалар Коммунист партияның болгаш совет улустун бу-зулбас чагыс ээлини, со-циалист демократиянын тийгелээни чач чайы-нанчак херечин болган.

БИРГИ КОСМОНАВТЫНЫҢ АЛДАРЫНГА

Бирги космонавтының те-руттүгүн хүнүндө бээр 50 чылда алдар кылдыр ССРЭ-нің Космонавтика федерациязы Ю. А. Гагарин аттыг юбилей медалын доктааткан. Ук медал-биле ра-кета-космос техниказын тур-гузул, космонавтылары бе-леткээрине, космос ап-параттарын шенээрине бол-гаш салып үндүреринге кириш турар өрткөндөр-нүн, конструкторларын, инж-

нерлерин, космонавтыларын болгаш өскө-даа специа-листтерин шаңнаар.

Ук медал-биле космона-втика хөгжүлдөнгө, космос-ка делегейин өртөм талазы-биле кады ажалдакчыла-рың херанге улуг ажи-хавылазы дээш даштыгы кү-рүлөөлөргө, космос ап-параттарын шенээрине бол-гаш салып үндүреринге кириш турар өрткөндөр-нүн, конструкторларын, инж-

чогалчыларын болгаш жур-налистерин база ук юбилей медалы-биле демдеглээр. Ме-далдарын чылдың-на — март 9-та, Юрий Гагариниң те-руттүгүн хүнүндө, апрель 12-де — Космонавтика хү-нүндө, ол ышкан космос шийирелдерин чорудуп тур-вар өрткөндөр-нүн болгаш специа-листтерин делегей чымштарыга тыпсыр деп шийирткээр.

(СЭТА-ның корр.).

Комсомолчу Наадым Мон-гуш Новосибирскиниң пол-играфия училищениң дооскан соонда, республика таягери-физиканың парлагга четпеге парлакчы болуп ажалдап эгелей берген. Ажылдыг

кызымак анык ажылчын КП-4 машинанын саат чокка башкарык өөренип алган. Ол хүнде 10 муң ажыг өкөмөлөр яны-бүрү чагы-ларын кылып, планын

онаалдарын ажыр күсү-дип турар. ЧУРУКТА: парлакчы Наа-дым Монгуш ажыл үезинде.

О. ОХЕМЧИКТИН фото-зу.

ИШКИНДЕ КЫШТАГЛААШКЫН

Сүт-Хөл районуң «Сүт-Хөл» совхозу-нун Ишкын салбырында төрүрү 5 кодан хой бар. Ол коданнарын колдунда Сайыр хойжу бригадында мөөнөп тургускан. Кодаң бурун четтир санын сакманчы-лар-биле четкелден. Ында кыштаглааш-кынын өртпө турар нияти байдалы эки. Ону чуңун-биле херечилер болура?

Мал чеми төрүр кодан бурун-де чет-тир кылдыр чедирткен. Сүт болгаш са-дыг хандырылганы эки. Сүт сөөртүр ма-шиналарда чолачылардан Сын-оол биле Хойтпак-оол Кужеттеринин ажалыжы макталды. Олар даңган кодан бурун-де сүт хандырылганын үзүктелдирбейн турар. Чагыс-Шивинин Адымы-Соордан тура Ишкын бажына четир малчынынын тур тургускан көкүрү чоругу дергисадыг док-таал хандырын келген. А оон артан малчынынын автолавка өргин турар.

Бөдүүн мал ченеринге немей холук-саалыг брикеттерин, микроментидерин төрөөн хойларга болгаш хурагаларга ра-цион эзуаар берип турар. Эм аймаа-биле база бурун хандырылган. Малдын таады-рылгы азырларыга удуз профилакти-калыг тарылгаларын чогуур үезинде чо-рудуп келген. Мал өмчлөргөндө салбыр-нын улуг мал өмчлөмч Доткаев Ондар, ветсанитарлар Сергей Сат биле Николай Тулаш олар малчынынын күзөңчиг аал-чылар алгартылаан.

Сакманчыларын аразыдан Чываа Монгуш, Алай болгаш Күнчүваа Ондарлар-нын база анык сакманчы Валентина Орежактын ажал-ажи өскөлдөргө үзөгөрчиг жек болуп турар. Оларын азыраан ху-рагалары семистышкар доругу турар. Төрүүр хой коданнарында хой оолдаш-кыны ам-даа уламчыланышкан.

А. МОНГУШ.

(Уланчызы 2-ги арында).

(Уланчызы, Эгези 1-ги арында).

[illegible][illegible]

бул өнөмдөш өзгөчө акынтары бар. Улуттук турмушунун жана өнөрүнүн өнүгүшүгүрө пландап акыры 1,3 миллион рубльдин продукциясын өндүрүп, үндүрүп, бөлүштүрүп, сыйга сыйга, көздө баштап, акыгында нинти продукция планда көрдүргөнүндө 1900 муң рубльге, немей өзгөчө, туугулар 818 муң рубльдин акыяларын немей акыялар, нинти акыялардын өнүгүшүгүрө 132 муң рубльдин акыяларын, нинти акыялардын өнүгүшүгүрө 374 муң пасаакирлерин планда көрдүргөнүндө хейин артыштырар, сыйга баштап саарылгыла 2,7 миллион рубльге немей өнүдүрүп, продукциянын бот-үзүнө артыш ху чингеткенүндө баштап ху талам-биле акыялардын күүстөткенүндө республика 1340 муң рубльдин камалгыла ак бот-үзүнө деп, илеткели чугаа-

Бүдүрүлгө болгаш органи-
зация бүрүзүгө камнал-
ганын болгаш хумагалыг 99-
пунктун чурумун быжыглаа-
рынга боттут түннелдерни
чедип алырыңче уланган

Хүндүг шөлү бүзүрүүдө турган байдалын партия комитеттери, улус депутаттарынын Советтеринин кукукмоары, туудуг организацяларынын удутурукчулары, министрстволар ханзызы баш сайларыр көбө, аякылдалга кирер объектилерге материал-техниктиг курда-выларыр болташ аякылчын куужун мөңиизэр талазы-бе де шимчегир хемчегилер алыр, аякылчыннарын бе дин бодутурукчул аякылдал-гына таарымчыл байдал-лары туугузур, аякылчын бузур, бригада, уацок, цех, бузур хун бурун аналдаларын кууседирин хандылар. Чуртталга шөлүн, шөлү назымы четпозун туур албан черлерин, социал кууларын өскө-да, дуга-зын аякылдал киширине өскө кууларын салыр. Совет Тышкын 40 чылгага бажыт туудууну комбина-ция, урутарын соматика өмнөлдөз, өскө-да объек-тилерин туудукул аякыл-далга киширин дуузагвен-нер, сөлгөн сөскө эе болу-ру оларын үдөзгөлдөз.

Транспорттун ажылын алдын экижидеринин дүргөн хөмчөгдөрүн Министрлер Чөвүлели, «Тыва автотранс» каттыжыныны, «Сельхозтехкуром, транспорт бүдүрүлгелеринин удуртукчулары алып, март айның дургузунда Абаканда, Минусинскиде бүгү чүгүтү бүрүнү-бизе сөөктү алып өткөзүп

Уч куушдугуна көргөн.
Уч сорулгалаар оңаз
хазысалагыч болуп турар,
ынчангач оңу куушдугунг
орунгагыч уууг ажалды
орундуга негеттигер. Кө
жык ажал-агыялда хүн бүр
нун айткыргыларында хө
нестер бар дээрин чугаа
ларуучу ууугу, совоко бугу
рулгезиниң дыма хөй уяс
тунгалаар ажал багыт.
Эртен чыдың дегинелин
де боодагга совохтар сү
буадуерин 103 тоннага, оңу
садуары 40 тоннага куу
латкан. Сүтү буадуери бо
лат садары барык шунту
районнарын ажал-агыял
дыда куулаан.

Ортын чымдын буз үезин-
еде ордарагы советтарда бы-
зылганын 182 багыш, кура-
галарын 156 мүчө
үзөштөн алган. Ийн ай дуу-
зуунда советтарда 303
бызда өлгөн. Улут-Хем райо-
нда эи хей — 77 баш,
Тамдыда — 71, Бий-Хемде
— 49 бызда өлгөн.

Хуратагнын алуу хо-
зары көвүүдөн. Советтар-
да ийн ай дуузуунда чеди
мүчө аяктуу хураган өлгөн. О-
ортын чымдын буз үезинде
дененинде 3197 азы 1,7
матап хей. Улут-Хем райо-
нда 1682, Тамдыда — 1063,
Бий-Хемде — 931, Каз-Хем-
де — 863, Чөөн-Хемчикте —
817 баш хураган өлгөн.

Малдың чаш төзү менди камтамал алырда хураган-тарын аарытларга удуз өй-шайнда болгаш шынарлыг кылдыр тарылары, микр-элементтер болгаш мине-ралдыг хемчегилерге-биле бурун хандыры, эки хе-терери, суткара кы-лаштырып, чаш төзү-үсүрүмүзүсүз чаш малдың чөлбүни аарын-ган өлүп хураарын болду-р-бас хемчеглерин алыр. Март-май айларда хураган-тарга херек бөдүүн болган-га концентрастан мал хемче-рини кураалырын бүгү со-хостарга тургузар. Бу бол-гаш өске-да ажал өскө-лөрүсүз чаш төзүмүзүсүз чаш малчынынын, мал ажылы-биле холбаган бүгү ажалдыкчаларнын нүчүзе-гин мөөңүз. Бу адырда ажалдыл турарларын амды-рал байдалынын, сэдйг болгаш медицина хандыр-галзын айттыгыларын у-

Былды туржуе чамдык
районада болгаш совхоз-
тарда чакы хову ажыда-
рында белеткек саадап,
организмизм чок болуп турар
Б.И.Хем, Сүт-Хөл, Тес-Хем
райондарынын совхозтарында
тарак культуранынын ур-
еини кыдыр-65 куугу ча-
нын шайарына четтес бол-
гусу болуп турар. Бай-Тагга,
Иаа-Хем, Чоон-Хемчик ра-
йондарынын алаан жай ажы-
дагыялары урезини четтесел
албаан. Картофель урезини
чугу талазы-биле байдал ду-
буренин, Бугине чедир 4
метрге чыгып картофел реал-
изм селдип турар. Ону со-
ондан сатпай алырынын бол-
гаш республиканын дашкаар
мерлерден сөөртүп аккызы-
нын шалып чамгелерин
алыры чуугу.

[illegible]

Келээ ажыл-агыйын бол-
гаш бүгү агроулеттүр ком-
плекстинин талары-биле өс-
кө-дээ ажыл-хектеринин ду-
гайын чугаалал тура, катты-
жымшыкында кирип турар
бүгү адырлары эргелеп
башкаларынын экономиктиг
меркалары, үдүртүлганын
чаа принциптерин болгаш
методтары РАУК чөвүлө-

СЭК окомунун келээ
ажыл-агы болгаш ашым-
улетуп киизди, агрулет-
тур каттоожышкыны
республика човуелди. Келээ
ажыл-агы министрвоу
каргалыг ажылдап турар
совхоз бурзун ханы бо-
гаш тодарыг сайгарыл, на-
рылгаларын чылдагана
лар тодарачын. Ажыл-агы-
жы эвес болгаш тутгелки
чоруктарыныг бул факт-
ларыныг талазы-биле эл
шыныгы хемчеглерин алыр

түп бойына жерсиз, «айлаң-
савас» деп алып турар ба-
рааннары саггарар айдын
тылпайн турар. Нийтинг
чөмөниге чөргөйин
агкылы, көдөз агкыл-агый
продуктуларын болгаш бой.
Дустуң байлактарын комис-
сия садыгыга садары, сожум
темп-бөзө хөгжүп турар.
Совет садыгың дурумунун
хажыдар, бараан-материал
байлактарың чидер чоруу.
ону самчыгдар чоруктар ху-
бар эвес таваржыл ту-

СЭКП обкомунун килдистери, партия хоорому, райкомнар, парткомнар, совет органныр амьдалар хандырылганын бүүдүргөлеринин болгаш организацияларынын ажылын боттут контролдам, оларын ачылан. Да бар чөтөстөрүн эттин. Ген туварын хандылар, барааннарга болгаш ачы-дузга килжирегин негеделери, ийи улам долу хандыртынган туварын чедип ал, ачы-дузга чедирилгесинин культуразын бедилери эргекон.

шингилээр хөвөх. Бо болгаш өснө-даа айтыргыларын шингилээрээгье министр-стволарынц болгаш ведом-стволарынц бүдүрдүгелер-нин база совхозтарын бүдүртүкчулары үстүүртен айтышкын манал орбас жүжүрлүг, ол дээрге эш К.У. Черненкоун айыткайын бэузарал алырга, чамдык аякыл-агыл үдүртүкчуларын-

ны дээрлэ-лэе чаа дөлөгөйлэй кижигэн хөвирхэдрэгийн, оу иделгит мөү-үмнэр өзүл дөсөин дугайнда донтал мал саргыш салымшкын.—дөп, СЭКП ТК-н Чингис секретари аш К. У Черненко СЭКП ТК-н февраль (1984 ч.) Пленумун дугаагшын дөмөглөг.—Идеологит болгаш масса полититик аймад ТК-н июль Пленум чогум-на илгэ дугаа угалымшкын кылдыр сайгарып көргөни бил дингир болгай». Республика-нын партия организация-рын, СЭКП ТК-н июни (1983 ч.) Пленумун шийт-пирени күүстөшпаша, боттарын кичингенил по-лититик болгаш элчлэ-лэе өөрсөдлөни, масса-лититик болгаш идеологит аймадгы өскөдөө хөвир-рин коллективтерин прак-тиктин ажил-хөкөртөи биле, ажилчы чоннарны полититик болгаш күш-аймагы иделгенин улам-мйнайт өзүлдө-биле сырып хообалдыр болурун ханды-рарычы угулп турар.

шарта дастаның
инициативасы боюнаның инициативасы болған әгеләш-
кишилерниң дөстилик ала-
была аякыды даа болса чи-
кекпе ак көрәлиңер. «Совет
Тываның 40 чылыгана»
шалыгы 40 недуга» деп
инициативаны «Тудуг көзек-
тер» комбинаты. «Тыва
септелге-тудуг» трестин ту-
дуг көзектериниң болгаш
конструкцияларының заво-
дунун. «Барлык» совхозту,
авиабүдүрүлгени. Кызыл-
дыг улетүртү барааннар са-
дының, курталга-коммунал
ажал-агынының Кызыл хоор
эргелигинин бор-оту
ча-чыралыгы улагатуну
рамының, «Тыва» септелге-
тудуг трестин шеверлекле-
ринин А. А. Шевченко ба-
за Г. А. Иванова удурткан
бригадаларының коллекти-
терин идиң удурген болгай.
Од әгеләшкелерин хой ке-

[illegible]

«Тинделге» совхозтун
ажылчынары часын хову
айылдарына текшике сеп

журалды. Аталган сес-биле чыга-
рылган «СЭКП Түмөн» тара-
ралы 1984 ч. Плехунуң
мегелдеринге дүштүр бичи-
чонуң инициатива-биле
ажыл-херети организа-
цынын, эрес-шудуруг ажил-
ды эскеринин болгаш деп
кииринин, непередиринин
болгаш пропагандалары-
нын талазы-биле ажилды
дыка экижидер ужуруду
биле. Ол ажилдын чыга-
зынын дугайын СЭКП Тү-
мөн Чингине секретары аш-
К. У. Черненко Москваны
Кубойшев соңгудла округу-
нуң соңгучуларынн, ку-
балыгга бодунуң чыгазын-
да демгелгеш, СЭКП Тү-
мөн ийне (1983 ч.) Плеху-
нуң шитилгелеринин
дугайында талаш-саламат
талашы угаан-медерелине
болгаш идеялг бууреленин
данган он бугу тогадым
чы күстериң ажилгын кий-
реринде болур деп айткан
а ол дээрге оларынн күш
айылчы болгаш бой-иниң
идеяленинчиг үндөзүн

«Курган» хөрөнгийн эрхлэлийн самцвагдар, харак чаал мегелээр, айбан-дуужаалин хооронд ажиглаар, оорлаар, хээр дий айыр болгош бээр чоруктар ышшах, ындыг бээр жар болуушнуунарга удур демиселд партия болгош кургане куштелдэриин. Ол демисел дээрэ, тур уенин кушнхилыя эвсэс-тур, дээрэ, доомаал болгош чагылшын нэвкэ чорлар шугум-дур. Бо талзын-биде ынмгма-дур чингелдэ чөл болгош турун-даа болбөө... Үйнгэнэш, удуртукчуларын шугум улам-на бедик харым-салгалыг болгош нэгелдиг болуру, ол айтырлагыг доомаал кичэнсэйн партия организациаларынчын, куш-агучу-аалыа кол-лективтерин, бүтэс кол-лективтерин, угалдыгын, улусуш контроль, эргэ-чүрүм болгош суд органнырныг доошгит аякылдарыа чугу-даа деп, шн К. У. Черненко айтйаа!

нын дийлэ хүй комитеттерин
нын. Иштгын хөрөнгөтөр
министрөөсөө, Прокура-
туранын, Кустидын мин-
истрөөсөө, Дээдн судгын,
оларын эргэлтэнд орган-
ганын аргадалаашигна, ху-
лганнаашыгна, оорлаар
сүрүлсн, кижжнээр, со-
циалистг өлчү-хөрөнгөн
оорлаар чорутарга ууур
ажилднын делгелн бол бек
нөгөлдөөр дүүшлөн
турал деп, Г. Ч. Ширшин
бүтгүн.

үрүт дөмдөдлөх көмөкчө
 түрүдү турары болтур. Партия,
 совет, күрүне, хой-ниин
 организациалары чоң орту-
 тузуга киккиндилге, про-
 дулантика аякылдарын дэз-
 чигуу чорутпай, социалист-
 хообулу болгаш нийтинич
 чорум-чурумун ханындар чо-
 руктар-бөлү этежини турар.
 Өргө-чурум камгалаар ор-
 ганизмн аякылныг дөмдө
 чорум-чурум чыгылаар
 аякылды дымка хой коллө-
 гистер күш-акамдыг саям-
 ла-чурумун быгылаары
 ийле холбагырабун турар.
 Ал акам чылдык черлерге
 өлө-тө-дө-дө этежини чөт-
 тө-дө. Ва хөрикө чамдык
 дүртүгүчүлр лозунуна,
 чыгылаары ундурп-дө-

[illegible]

радыш билгирли биле, оларны ажал-херикет шынчы программасы-биле чөсөтсөл турары-биле чөдп алган бул гаш быыкылап турар деп демделген. «Бистин партияныстың күүжү — ооң чагыгы эвинде, марксизм-ленинизмге шынчылыгында, массалар кыч чогадычыгы иденкейин жөжүдүп база башкаршы оларны шыгатыгыннан ленинчи принциптерге болгаш методтарга уадуулга болдуруш, идея болгаш организа таласы-биле дадытынрып шыдаарында» деп, ол чыгаалган.

Партияжи ууртугалының деңгелин улам беңдире, политиктиң, идеологтук болгаш организацик ажылдың стилин болгаш методтарын сай-зыраңгайкыдыра, социал-экономиктиң болгаш культу-ра айттырылганын шиитпир-лээринге партияжи салдар-ның бүгү быраларын бил-дилең ажылгазы ам бистиң мурнувуста кол сорулга бо-тур.

Партия хооромуонун бол-
гаш райкомдарнын акы-
даш моонда ытай сайы-
раайгандыры зугула. Соёл
жыл чылдарда партия ая-
лыгы дика хей чаа кики-
релген. Партия ажал-
дакчыларчы болгаш ак-
тивче бипет кичээнгейни-
чи ол негиз, удурутлуган
меничин стилин болгаш ме-
тоду оларын шингээди
алырынга, массаларын бы-
гыкы билигич, билдиги
организмачылары кылдыр
орыныгарына дузалаар
жугуруг бис.

Партиянын чамдык рай-

Эш.К.У. Черненко
айтмышларына дүү
тур партия комитеттерини
база партияге организа
ларынч масалар-биле
рылазын улам быгыла
ужурт бис. Ажылчына
ортузунда, социалист
тургузушкунун мурун
одуруундан кээп турар со
ту дыйнары, күш-ажылды
кижилер-биле сумележир
— бистич бөгүнгү эч чүг
ла хүдээлгевис, удурутч
коммунист кижилер бүзүрү
иштин ханы херегели бо
дур ужурут дээрин ол чу
таалан болгай.

та шипитиргиди алмырнын чачыкчына, а оң соода план жүзүстөйүнөн барзас чамбита ону камгалал. Виринг көрө бээр чачыкчы, энес болот. Ол чорук параньа оюмдук кыз турган саазинаарың сайын көүрөк дедиринге, дайдыргарың ажил-херек дөш советтер айкалдычаларың базас ажил-агылар уадртукчуларынның харысгаласын мударлардына чедирин тураттарын оюмдук кыз турган соңсарың херек Советтер ганырың, министерство ларың болташ ведомство ларың, бугурагелериниң болташ организациаларың айкалдычаларың бут-тусу лаң болуп, боттарына даан

жылды дээрэ — бирнэ ээ-
чеге ол аял-агыны баш-
ка аял-агыны биле
ажылы сотур дуа. СЭИ
ТК-ны аял-агыны аял-
агына хажып чок удур-
ула болдур журутат
бис. Агыт үлэ республика
ны күрүне болгаш аял-
агы аялдарыны мол-кол
участоктары белеттеш-
таттыны, оларны мерге-
жилни, ийеи-теоретикти де-
нили белидир аялдар чо-
руттуу турар. Бичалла-
агы аял-агы удуртукла-
агы боттарыны биле аял-
агы дээр ордашпай мурун-
агы дүрүжүлэ чедир өө-
рөмөй, эри-лэ билгирни
ажыгал турар. Чамдык
удуртукчуларны албан-
агынал /соора аялгал

активлыкты база бисте бар.
Ындыг бузар чорутуу шуут
болдурбаас херек.

«Партияны болгаш мүнүн
кадрлары массаларын
чаагай сепкилин болгаш
хүндүлүктин хамыктыг мур-
нунда буттуг ажил-ичи-биле
болгаш билин-биле, хууда
улгери-биле болгаш ээден,
төлөпиг сагыла-чүрүмү-
биле чедип ап турар – деп,
К. У. Черненко демдегезин.
Удуртукч кижиле болгаш
улуг негелдерин болгаш
эскерткелер негелделиг бооп
болур. Ол чорук апаа, ал-
баа-дужаал өзөгиздин аны-
гы.

(Төңтүзү. Эгези 1-ги, 2-ги арыннарда).

Бир дугарында саяал берген СЭКП Кызыл хоормо-нууң бири секретары Б. П. Бичурин байсалдыктың үчүш аягынын коллектив-териниң бугурулушын интен-сификастаар, куш ажалдын бугуручулун беддер, про-дукцияны бугурунчизин кир-дирер талазы-биле Совет Ты-внын 40 чылын толентип уткуур дүзүз канчаар ажал-даг турарын сайгарып чу-гаалазылаан. СЭКП ТК-нын декабр (1983 ч.) Пленуму-нуң шийтирлеринге дүшү-тур куш-ажалдын бугуручу-лун пландан ажыр 1 хуу, продукцияны бугурунчизин 0.5 хуу немей чигилерин, бугурулуштин ажалынын бе-лиги дээр органна-масса-лык хемчеглерин боттадып турарын чугаалаан. Оң ачылдына барык бир мил-лион рубльдин продукция-нын бугурур. 300 муң ажыг рубльдин орулгус немей алынды. Куш-ажалдын, бугу-рулуштина сагыла-чурумун күштелдиргенинин ачылдыны эртен январь айда оң му-рунда чылдын ол-ла үезинге боораа, ажал шыгын чыг-даган чокка үзери ийн ка-тап кызырылган. «Совет Ты-внын 40 чылыгын» чыгып-та 40 недель дег ча-лыгын оң бугурулге киркиш, уткуштур план-нары ажалчыннар, брига-дар, цехтер алган, оларын боттадырар дээш шудуру ажыл калбарган. Ычналза-жг хоорайнын бугурулгеле-ринде болгаш тугуларга.

гаш сорулганын ра
йоннун коммунисти
базугу ажыдыч
изиг чүүдүгүзүшкүн
не хулоң алган бол
ажы-херектер уду
болдур турар дэ
изиг чүүдүгүзүшкүн
бирп секретари С. К.
дар саналынын эгези
айткан. Көдө ажил-а
нын материалдыг ба
быкыгы, чонунг ам
деннеи бедир орап. Р
нун совхозтары эрти
илу шулу огураула
дунг чонунг чыгыш
дын чүшкү чымылы
онаадаларын дык
коллективтер, муна
хуузаасындан эрте
лээн. «Тес-Хем» сов

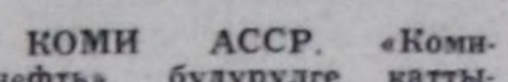
Совхозтуң Шык-Бажы сүт-
бараан фермазының саанчы-
лары Совет Тываның 40
чылын төлөпиг уткуур дээш
нүзөл-соруктуг ажылдап ту-

Чыдды база багай эвес
эргелзэн бис деп, ол уламчы-
лаан. Урёттинген кылгылар-
ның саны дыка кызырыл-
ган, хереглекчилернің тала-
зындан хомудалдар кирбес-
тээн, бұдүрүлге торгаалды
эвэшти төлөп турар.

нинин, партия Төп Комитетинин оң дараазында болган Пленумиарының шийтпирлеринде, партия Төп Комитетинин ээлчег чок февраль Пленумунга СЭКП К-ның Чиңгине секре-тары эш К. У. Чернен-

СЭКП Тожу райкомунун
ирги секретары С. Ы. Мон-
шус сөс алгаш, районнун
оммунисттери болгаш бүгү
жылчы чоннары СЭКП
К-ның февраль (1984 ч.)
ленуменунун түннелдерин,
наа СЭКП ТК-ның Чинги-

К-нын февраль (1984 ч.)
пенумунга СЭКП ТК-ның
ингине секретары эш К. У.
риеннонуу чугаазына
үштүр республиканын
тия организмдарынын
рулгаларын ында тодар-
й айыткан.

ЧУРУКТА: нефть тывы-
жыны № 1 участка.

K4447

экономикасының дамуына қажетті жағдайларды жасауға бағытталған. Экономикалық өрлеудің негізін қалайтын кәсіпкерлікпен байланысты өзгерістерді ескергенде, экономикадағы өзгерістердің басты себебі болып табылатын адамдардың іс-қимылдарын ұйымдастыру және оларды бақылау арқылы жүзеге асырылатынын білу керек.

ОЛЕГЕВЫ

тилелинде. Сүт-Хөлдүн Алдан-Маадыр», «Сүт-Хөл» вхостарында партия комиттери политэкономиктиг редилгени бедик органистыг, шынарлыг эрттирен чедип ап турар. Ынчал-даа өөрдүгү чыгы аге-

КОШКА

Надаананың хлеб заводун-
районнуу үлөтпүр ком-
андада, септелге-тудуг
остондо, эжытчынарыны

ПАС

Б. КУЖУГЕТ,
Ленинчи орук» солунуну
кыргыздын саясий жана

